

56ste vergadering

Woensdag 27 februari 2008

Aanvang 13.00 uur

Voorzitter: Verbeet

Tegenwoordig zijn 118 leden, te weten:

Agema, Anker, Aptroot, Arib, Atsma, Azough, Van Baalen, Bashir, Van Beek, Besselink, Bilder, Biskop, Blok, Blom, Van Bochove, Boekestijn, Boelhouwer, Van Bommel, Bosma, Bouchibti, Bouwmeester, Brinkman, Ten Broeke, Cramer, Depla, Dezentjé Hamming, Tony van Dijck, Jasper van Dijk, Van Dijken, Dijsselbloem, Duyvendak, Eijssink, Ferrier, Van Gennip, Van Gent, Gerken, Van Gerven, Gill'ard, Griffith, Halsema, Van der Ham, Haverkamp, Van Heugten, Van Hijum, Ten Hoopen, Irrgang, Jacobi, Jansen, Joldersma, Jonker, Kamp, Kant, Karabulut, Knops, Koopmans, Koppejan, Roland Kortenhorst, Koşer Kaya, Kraneveldt-van der Veen, De Krom, Kuiken, Langkamp, Leerdam, Van Leeuwen, Leijten, Madlener, Marijnissen, Mastwijk, Van Miltenburg, Neppéus, De Nerée tot Babberich, Nicolai, Omtzigt, Ormel, Ortega-Martijn, Ouwehand, De Pater-van der Meer, Pechtold, Polderman, Poppe, Van Raak, Remkes, Roefs, Roemer, De Rooij, De Roon, De Rouwe, Rutte, Samsom, Schermers, Schinkelshoek, Schippers, Schreijer-Pierik, Slob, Smeets, Smilde, Snijder-Hazelhoff, Spekman, Spies, Van der Staaij, Sterk, Tang, Teeven, Timmer, Van der Veen, Vendrik, Verbeet, Verdonk, Van der Vlies, Voordewind, Vos, Jan de Vries, Waalkens, Weekers, Wiegman-van Meppelen Scheppink, Wilders, Willemse-van der Ploeg, De Wit en Wolbert,

en de heer Balkenende, minister-president, minister van Algemene Zaken, de heer Verhagen, minister van Buitenlandse Zaken, en mevrouw Ter Horst, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mee dat het lid Gesthuizen zich heeft afgemeld voor de vergadering van vandaag en morgen.

Deze mededeling wordt voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: Op de tafel van de griffier ligt een lijst van ingekomen stukken. Op die lijst staan voorstellen voor de behandeling van deze stukken. Als voor het einde van de vergadering daartegen geen bezwaar is gemaakt, neem ik aan dat daarmee wordt ingestemd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, morgen te stemmen over eventuele moties ingediend tijdens het notaoverleg van heden inzake het klimaat- en energiepakket van de Europese Commissie.

Ik stel de Kamer voor, de leden van de Themacommissie Ouderenbeleid decharge van hun werkzaamheden te verlenen. Namens de Kamer dank ik de leden, oud-leden en de staf van de themacommissie voor hun werkzaamheden.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Op verzoek van de GroenLinks-fractie benoem ik in de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken het lid Vendrik tot plaatsvervangend lid in plaats van het lid Azough.

Het woord is aan mevrouw Schippers.

Mevrouw **Schippers** (VVD): Voorzitter. Ik wil graag dat het verslag van het algemeen overleg over ziekenhuiszorg op de agenda wordt geplaatst.

De **voorzitter**: Wij zullen het VAO op de agenda voor volgende week plaatsen.

Het woord is aan mevrouw Van Gent, naar ik begrijp namens de heer Duyvendak.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Voorzitter. De fractie van GroenLinks wil graag dat het verslag van het algemeen overleg over de stimuleringsregeling duurzame energieproductie, waarover gisteren een overleg is geweest, op de agenda wordt geplaatst.

De **voorzitter**: Wij zullen het VAO op de agenda voor volgende week plaatsen.

Had u het woord gewenst, mijnheer Blom? Heb ik een ambitie in de kiem gesmoord? Ik zie dat hij meteen weggaat!

Het woord is aan de heer Irrgang.

De heer **Irrgang** (SP): Voorzitter. Vorige week hebben wij een brief gekregen over betalingen aan Nederlanders bij internationale organisaties. De SP-fractie heeft sterke aanwijzingen dat de informatie in de brief niet de

Voorzitter

volledige waarheid is. Om die reden vragen wij om een nadere brief, met name over de vraag wie nu eigenlijk het initiatief heeft genomen voor de vergoeding aan mevrouw Herfkens. Wij willen die brief uiteraard ontvangen voor het debat volgende week dinsdag.

De heer **Boekstijn** (VVD): De VVD-fractie steunt dit voorstel.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Voorzitter. Namens mijn fractie wil ik graag het verzoek aan u doen om de regering een brief te vragen over een bericht dat mij zojuist bereikte. Dat is het bericht dat Europees Commissaris Reding de Nederlandse overheid een reactie zal vragen en overweegt om een rechtszaak tegen ons land aan te spannen over alcoholreclames. Nederland is het enige land dat de EU-regels op dit punt niet in een wet heeft verankerd, maar langs de lijn van zelfregulering de zaak in gang heeft gezet. Daarover is kennelijk verbazing ontstaan in de boezem van de Europese Commissie. Wij krijgen graag een brief waarin wordt aangegeven hoe hierop gereageerd zal worden.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de **interpellatie-Van Bommel**, gericht tot de minister-president en de minister van Buitenlandse Zaken, over **de inval in Irak**.

Tot het houden van deze interpellatie is verlof verleend in de vergadering van 12 februari 2008.

(De vragen zijn opgenomen aan het eind van deze editie.)¹

De **voorzitter**: Ik heet de minister-president en de minister van Buitenlandse Zaken van harte welkom.

□

De heer **Van Bommel** (SP): Mevrouw de voorzitter. Zo'n vijf jaar geleden begonnen de Amerikanen en de Britten een illegale oorlog tegen Irak, met politieke steun van Nederland. Achteraf bleek die oorlog niet te gaan om de veronderstelde massavernietigingswapens van Saddam Hoessein, maar om omverwerping van diens bewind. De massavernietigingswapens en alle resoluties die daarmee samenhangen, zijn door de Verenigde Staten slechts als voorwendsel gebruikt om binnen te kunnen vallen. De Amerikaanse regering heeft ruiterslijk toegegeven dat zij de wereldgemeenschap heeft belogen. Gek

genoeg heeft de Nederlandse regering nooit erkend dat zij is belogen. Daarin lijkt nu verandering te komen met de anonieme bekentenis en spijtbetuiging van enkele oud-bewindslieden. Daarover later meer, eerst iets over de Amerikaanse leugens.

Twee weken geleden ontving ik de antwoorden van de regering op Kamervragen die ik had gesteld nadat het Amerikaanse Centre for Public Integrity tot de slotsom was gekomen dat president Bush, vicepresident Cheney en nog vijf andere Amerikaanse regeringsleiders in totaal 935 keer hadden gelogen over de massavernietigingswapens in Irak en de Irakese contacten met Al Qaida. 935 keer liegen in de periode van oktober 2001 tot september 2003, dus vooral in de aanloop naar de oorlog! Bij herhaling heeft de Nederlandse regering gesteld dat de Kamer niet onjuist of onvolledig is geïnformeerd. Echter, Nederlandse beweringen over massavernietigingswapens in Irak waren mede gebaseerd op inlichtingen uit het buitenland. Daarom zou het de Nederlandse regering moeten interesseren of zij ook 935 keer door de Amerikanen is belogen.

In antwoord op mijn vragen over de Amerikaanse leugens stelt de regering geen aanleiding te zien tot een verandering van haar zienswijze. Letterlijk schrijft zij: "Die discussie is naar de mening van de regering uitputtend gevoerd." Het is toch onvoorstelbaar dat er hier een regering zit die niet wil weten of zij door haar grootste bondgenoot is belogen, door haar grootste bondgenoot met leugens een oorlog is ingesleurd. De regering is kennelijk bang voor de waarheid. De SP-fractie wil die waarheid weten, de hele waarheid, en zal bij elke gelegenheid deze kwestie aan de orde blijven stellen.

Kortgeleden kregen wij steun voor onderzoek naar de besluitvorming rond de oorlog. Het tv-programma Nova maakte bekend dat zeker drie ministers uit het kabinet-Balkenende I anoniem alsnog een onderzoek willen naar de besluitvorming. Negen kabinetsleden menen dat de politieke steun was gebaseerd op onjuiste of twijfelachtige informatie. Een enkeling zegt zelfs: Als ik had geweten dat er geen massavernietigingswapens waren, dan was ik niet voor geweest. Dit toont aan dat de Amerikaanse leugens ten onrechte hebben geleid tot Nederlandse steun, in ieder geval bij één oud-bewindspersoon. Vanaf deze plaats roep ik de drie ex-ministers uit het kabinet-Balkenende I op, hun anonimiteit te laten varen en naar voren te treden. Ik zeg tegen hen: u creëert daarmee nieuwe feiten die maken dat deze Kamer niet meer om een parlementair onderzoek heen kan; u overtreedt daarmee niet het staatsgeheim van de ministerraad, omdat het gaat om gedachten die u nadien hebt gekregen en op het hebben van gedachten rust gelukkig nog geen staatsgeheim. Overigens ben ik ervan overtuigd dat dat onderzoek naar de besluitvorming rond Irak er uiteindelijk toch wel zal komen.

Ten slotte, het volgende. Gisteren is de Britse regering opgedragen om de notulen van de ministerraad in maart 2003 vrij te geven. Dat is zeer ongebruikelijk, omdat ook in het Verenigd Koninkrijk die notulen staatsgeheim zijn. Openbaarmaking wordt daar echter gezien als dienstbaar aan het algemeen belang. Openheid over Irak is ook in Nederland een algemeen belang. Wij moeten onze bondgenoten kunnen vertrouwen. Wij moeten onze regering kunnen vertrouwen. Regering, als u maar blijft zwijgen op dit punt en blijft zeggen dat de discussie nu